

Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje, Bruselj

Občasna informacija članom 88-2011
30. november 2011

Predlog zelene knjige o evropskih obveznicah in predlog uredb o poostrenem proračunskem nadzoru

Evropska komisija je predstavila zeleno knjigo o uvedbi evropskih obveznic za stabilizacijo, hkrati je predstavila tudi nove ukrepe za okrepitev proračunske discipline v državah članicah, ki imajo evro. V zeleni knjigi o evropskih obveznicah za stabilnost so predstavljeni trije pristopi za skupno izdajanje dolžniških finančnih instrumentov v evroobmočju. Evropska komisija je to zeleno knjigo poslala v javno posvetovanje, v okviru katerega od vseh zainteresiranih zbira mnenja in predloge. Katero od treh možnosti sama podpira, namerava razkriti po zaključku javnega posvetovanja.

V dokumentu so določeni možni učinki posameznih pristopov na stroške financiranja držav članic, evropsko finančno povezovanje, stabilnost finančnih trgov in globalno privlačnost finančnih trgov EU. Upošteva tudi tako imenovano moralno tveganje vsakega pristopa in ali bi bila zaradi tega potrebna sprememba Pogodb EU. Obveznice za stabilnost so po mnenju nekaterih potencialno zelo učinkovit dolgoročen odziv na krize zaradi kopičenja državnega dolga, spet druge skrbi, da bi se zaradi njih izgubila tržna spodbuda za fiskalno disciplino in spodbujalo moralno tveganje, navaja Evropska komisija. In zatrjuje, da je v zeleni knjigi navedeno, da bi kakršna koli uvedba obveznic stabilnosti bila izvedljiva in zaželeno samo ob hkratni okrepitvi proračunske discipline. Obseg okrepitve discipline pa bi moral biti sorazmeren z želenim učinkom izbranega pristopa.

Prva različica, ki jo predlaga Evropska komisija je, da bi evropske obveznice v celoti nadomestile nacionalne obveznice, s katerimi se zdaj zadolžujejo države. To pomeni, da bi vse članice EU v celoti zagotavljale garancijo za poplačilo dolgov posameznih članic. Pozitivna plat te možnosti je, da posamezne države ne bi več bile izpostavljene pritiskom finančnih trgov zaradi rasti obrestne mere za njihove nacionalne obveznice. Negativna plat pa bi bilo tveganje, da bi države članice odstopile od reform in potrebna bi bila temeljita sprememba Lizbonske pogodbe.

Po drugi različici bi se države prek evropskih obveznic lahko zadolžile do določenega deleža, to pomeni, da bi imele na voljo modre evropske obveznice s skupno garancijo članic evroobmočja in lastne rdeče obveznice z lastno garancijo. Obresti za rdeče obveznice bi še vedno bile odvisne od ocene finančnih trgov za posamezno državo članico, a v manjši meri kot zdaj. Tretja različica enako kot druga predvideva modre in rdeče obveznice, s tem, da članice za modre evropske ne bi jamčile za celoten dolg najet prek njih, ampak samo za svoj del, podobno kot za svoj del posojil jamčijo v primeru evropskega reševalnega sklada EFSF. Tretjo različico bi bilo mogoče najhitreje uveljaviti, ker ne bi bilo treba spremeniti pogodbe, navaja Evropska komisija.

Hkrati je objavila predloga dveh novih uredb za povečanje nadzora nad proračunsko disciplino držav članic z evrom. Predlaga, da bi v prihodnje lahko Evropska komisija zahtevala spremembe in dopolnitve predloga nacionalnega proračuna držav članic, ki ga pripravijo vlade, če bi ugotovila, da ta predlog ni v skladu z njenimi priporočili glede varčevanja. Prav tako predlaga, da bi države članice v težavah na zahtevo Evropske komisije morale sprejeti evropsko pomoč in dodaten nadzor. O obeh uredbah bosta zdaj odločala Svet EU oziroma države članice in Evropski parlament.

Koristne informacije:

- Zelena knjiga o evropskih obveznicah:
- http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/documents/pdf/green_en.pdf

- Predlog uredbe za poostren nadzor predlogov proračunov držav članic:
- http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/documents/pdf/regulation_1_en.pdf

- Predlog uredbe o poostrenem nadzoru problematičnih držav:
- http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/documents/pdf/regulation_2_en.pdf

- Spletna stran Evropske komisije s predlogi:
- http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/documents/2011/11/20111123_documents_1_en.htm

Pripravila:
Darja Kocbek